

*Катерина Гончар, кандидат філологічних наук, доцент,
Галина Тригуб, кандидат психологічних наук, доцент,
Оксана Хникіна, кандидат філологічних наук, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ МЕДИЧНИХ ТЕКСТІВ

У зв'язку з інтенсивним розвитком багатьох сфер людської діяльності, зокрема галузі медицини та охорони здоров'я, виникає потреба у дослідженні особливостей перекладу медичних текстів та термінів. Внаслідок цього, медичний текст та термінологія стають предметом посиленої уваги багатьох лінгвістів [2, 3, 4, 5].

Необхідність комплексного аналізу англomовної терміносистеми медицини та охорони здоров'я зумовлено ще й тим, що сьогодні вона перебуває на етапі формування, потребує кодифікації, нормалізації та систематизації її понять, адже «впорядкована, уніфікована та стандартизована термінологія вважається одним із основних показників стимулювання науково-технічного прогресу» [1, с. 134].

Медична термінологія є важливою складовою науково-технічних текстів, яка не є сталою системою, а постійно змінюється, пристосовується до потреб сучасності. Розвиток інформаційних технологій, поглиблене вивчення захворювань, способів їх лікування впливають на появу нових лексичних одиниць для обміну інформацією у сфері медицини.

Переклад медичних текстів є дуже відповідальним та складним процесом, оскільки від правильності перекладу документів такого типу деколи залежить життя людини.

Розрізняють декілька основних напрямків медичних перекладів:

- медична документація (епікризи, виписки, історії хвороби, результати лабораторних та інструментальних обстежень, протоколи операцій, висновки фахівців);
- документація з клінічних досліджень лікарських препаратів (договір про проведення клінічного дослідження, протокол дослідження, брошура дослідження, форма обізнаної згоди, індивідуальна реєстраційна картка);
- фармацевтична документація (анотація лікарських препаратів, листки-вкладиші, інформація для лікарів і пацієнтів, документація з контролю якості);
- документація до медичного устаткування й інструментарію (інструкції з експлуатації, посібники, описи, рекламні матеріали, каталоги, презентації);
- сайти з медицини, фармації, клінічних випробувань, медичного устаткування й інструментарію;
- науково-популярна література з медицини;
- наукова медична література: наукові статті, матеріали конференцій, огляди, автореферати, дисертації, монографії, довідники, посібники, навчальні посібники для лікарів і студентів медичних вузів.

При перекладі будь-якого типу медичного тексту слід враховувати певні особливості, а саме:

- велику кількість специфічних медичних термінів (у тому числі латинського та грецького походження);
- наявність аббревіатури/скорочення;
- вимоги щодо точності/відсутності двозначності, що є дуже важливою особливістю медичних перекладів;
- наявність рукописного тексту (який може бути нерозбірливим).
- низька швидкість роботи, оскільки переклади такого типу вимагають максимального заглиблення в суть.

Тільки кваліфіковані фахівці можуть здійснювати переклад медичних текстів. Основними вимогами до професіоналів, які займаються медичним перекладом, є:

- знання рідної та іноземної мови на високому рівні, а також їх особливостей;
- знання та вміння застосовувати перекладацькі трансформації;
- володіння базовими медичними знаннями;
- уміння аналізувати та проводити дослідницьку роботу з метою ознайомлення з новими термінами і поняттями.
- уміти користуватися спеціалізованою літературою, словниками й довідковими матеріалами.

Для адекватного перекладу необхідно враховувати функціонально-стильову належність медичних текстів. Характерною ознакою медичних текстів є відсутність стилізації та будь-якого емоційного забарвлення.

На сучасному етапі розвитку медицини та медичної термінології домінує англійська мова. Хоча запозичення з латинської та грецької мови є важливим компонентом медичних текстів, англійські терміни швидко інтегруються в медичну термінологію.

Таким чином, переклад медичної літератури являє собою складний процес та характеризується надзвичайною точністю. Медичний переклад вимагає від перекладача обізнаності як у медичній галузі, так й урахування особливостей перекладу медичних текстів та термінів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ізмайлова М. А. Семантичні процеси в термінології. *Вісник Житомир. держ. ун-ту*. 2005. Вип. 46. Філологічні науки. С. 134–136.
2. Карабан В. І. Переклад наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
3. Кияк Т. Р. Лингвистические аспекты терминоведения. К. : УМК ВО, 1989. 104 с.
4. Козоріз І. С., Куцак А. Ю. Англійська медична термінологія та її функціонування в текстах різних стилів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2018. № 37. Том 4. С. 52–54.
5. Косенко А. В. Основні характеристики англійської медичної термінології. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету : збірник наукових праць. Серія «Філологія»*. 2015. Вип. 18. Том 2. С. 68–70.